യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 5
(ഉപശമപ്രകരണമ്)/സർഗം 80

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ഇദമന്തഃഖ് കലയതോ/ ഭോഗാൻ-പ്രതി വിവേ-കിനഃ .
പുരഃസ്/സ്ഥിതാ-നപി സദാ+ സ്പൃഹൈ/വാങ്/ഗന ജായതേ .. 1

ച+ക്ഷുരാ-ലോകനാ/യൈവ ജീവസ്തു സുഖ-ദുഃഖയോഃ .
ഭാരാ/യൈവ ബലീ-വർദോ/ ഭോ+ക്താ+ ദ്രവ്യസ്യ നായകഃ .. 2

നയനേ രൂപ-നിർമഗ്നേ+ ക്ഷോഭഃഖ് ക-ഇവ ദേഹിനഃ .
ഗർദഭേ പ+ല്വലേ മ+ഗ്നേ കൈവ സേനാ-പതേഃഹേ ക്ഷതിഃ .. 3

രൂപ-കർദമ-മേത+ന്മാ/നയനാ+സ്വാദയാ-ധമ .
നശ്യ+ത്യേത+ന്നിമേഷേണ ഭവ+ന്തമപി ഹിംസതി .. 4

യേനൈവ സംഖ്യാ+ ക്രിയതേ യേനൈവാ്+സ്വാ്നു-ഗമ്യതേ .
തദീയൈഃഖ് കർമഭിഃഹി+ ക്ഷിപ്രം/ പ്രാജ്ഞഃഖ് ക്രൂരോ നിബ+ധ്യതേ .. 5

ഉത്പന്ന+ധ്വംസി ചാപാത/മാത്ര-ഹൃദ്യമ-സ+ന്മയമ് .
രൂപ-മാശ്രയ മാ-നേത്ര വിനാ-ശായാ/വിനാ-ശിനേ .. 6

സാ+ക്ഷി-വ+ത്ത്വം സ്ഥിതംൻ നേത്ര/ രൂപ-മാത്മനി തിഷ്ഠതി .
ആലോകംങ് കാല-വശതസ്/ത്വമേകംങ് കിം/ പ്രത+പ്യസേ .. 7

സലില+സ്പന്ദ-വദ്-ദൃഷ്ടിഃഫ് പി+ച്ഛി-കേവാമ്/ബരോ+ത്ഥിതാ .
സുജാതി-ബന്ധാ+ സ്ഫുരതി/ തവ ചിത്ത കിമാ-ഗതമ് .. 8

കല്പാമ്/ഭസീവ ശഫരീ/ ചി+ത്തേ+ സ്ഫുരണ-ധർമിണി .
സ്വയം സ്ഫുര+ത്യഹംകാരസ്/ത്വമയം പ്രോ+ത്ഥിതഃഖ് കുതഃ .. 9

ആലോക-രൂപയോർ/നിത്യംഞ് ജഡയോഃസ്/ സ്ഫുരതോർ-മിഥഃ .
ആധാരാ-ധേയയോ+ശ്ചിത്തംവ് വ്യർഥമാ-കുലതാ തവ .. 5.80.10

രൂപാ-ലോക-മനസ്-കാരാഃഫ് പരസ്പര-മസങ്/ഗിനഃ .
സംപന്നാ ഇവ ല+ക്ഷ്യ+ന്തേ വദനാ-ദർശ-ബിം/വവത് .. 11

അ+ജ്ഞാന-ജന്തുനാ+ ഹ്യേതേ+ ശ്ലിഷ്ടാ ജാതാ നിര+ന്തരാഃ .
അജ്ഞാനേ ജ്ഞാന-ഗിലിതേ പൃഥക്-തിഷ്ഠ+ന്ത്യ/സ+ന്മയാഃ .. 12

മനഃഖ്-കല്പനയാ+ ഹ്യേതേ സുസം/ബദ്ധാഃഫ് പരസ്പരമ് .
രൂപാ-ലോക-മനസ്/കാരാ ദാരുണീ ജതുനാ യഥാ .. 13

സ്വമനോ-മനനംൻ തന്തുർ/മനോ+ഭ്യാസേന യ+ത്നതഃ .
വിചാരാ+ച്ഛേദമാ-യാതി+ ച്ഛിന്നൈ/വാജ്ഞാന/ഭാവനാ .. 14

അജ്ഞാന-സംക്ഷയാത്/ക്ഷീണേ മനസീമേ പുനർ/മിഥഃ .
രൂപാലോക-മനസ്/കാരാഃസ് സംഘ+ട്ടന്തേന കേചന .. 15

സർവേഷാംഞ് ചിത്ത-മേവാന്ത/രി+ന്ദ്രിയാണാം പ്രബോ/ധകമ് .
തദേവ തസ്മാ-ദു+ച്ഛേ+ദ്യം പിശാച ഇവ മ+ന്ദിരാത് .. 16

ചിത്ത വൽഗസി മി+ഥ്യൈവ ദൃഷ്ടോ്യ+ന്തോ ഭവതോ മയാ .
ആദ്യ+ന്തയോസ് സുതു+ച്ഛംൻ ത്വം വർത-മാനേ വിന+ശ്യസി .. 17

മുധാ പഞ്ച-ഭിരാ-കാരൈഃഖ് കിമന്തഃഫ് പരിവൽ-ഗസി .
യസ്ത്വാം-സ്വ/മിതി ജാനാതി ത+സ്യൈവ പരി-വൽഗസി .. 18

ത്വ+ദ്വൽ/ഗനം മേ കുമനോ/ നമനാ-ഗപി തുഷ്ടയേ .
മായാ-മനഃസ്/സ്പന്ദ ഇവ+ വ്യർഥംവ് വൃത്തിഷു ദ+ഹ്യസേ .. 19

തിഷ്ഠ വാ ഗച്ഛ വാ ചിത്ത നാസി മേനച ജീവസി .
പ്രകൃ+ത്യാസി മൃതംൻ നിത്യംവ് വിചാരാത്-സുമൃതം സ്മൃതമ് .. 5.80.20

നിസ്-തത്ത്വംൻ ത്വംഞ്. ജഡം ഭ്രാന്തം ശഠംൻ നിത്യ-മൃതാകൃതേ .
മൂഢ ഏവ+ ത്വയാ+ജ്ഞേന ബാ+ധ്യോന+ പ്രവിചാര-വാൻ .. 21

വയ-മജ്ഞാത-വന്ത+സ്ത്വാം മൗർഖ്യേ/ണാശു മൃതം ഭവത് .
മൃത-മസ്മാക-മ+ദ്യാസി ദീപാനാംൻ തിമിരംയ് യഥാ .. 22

ശഠേന ഭവതാ ദീർഘ/കാലംൻ ദേഹ/ഗൃഹം മമ .
ഉപരുദ്ധ/മഭൂത്-സർവ സാധു-സംസർഗ-വർജിതമ് .. 23

ജഡേ+ പ്രേത-സമാകാരേ ഗതേ+ ത്വയി മനഃശ്-ശഠേ .
സർവ-സ+ജ്ജന-സംസേവ്യ/മിദംൻ ദേഹ-ഗൃഹം മമ .. 24

പൂർവ-മേവാസി നാസീ+സ്ത്വം സംപ്ര+ത്യേവ ശഠംഞ് ജഗത് .
ന ഭവിഷ്യസി ചേദാനീംവ് വേതാല കിംൻ ന ല+ജ്ജസേ .. 25

സഹ തൃഷ്ണാ-പിശാ-ചീഭിഃസ് സഹ കോപാദി-ഗു+ഹ്യകൈഃ .
നിർഗ+ച്ഛ ചിത്ത-വേതാല ശരീര-സദനാ+ന്മമ .. 26

ദി+ഷ്ട്യാ വിവേക-മാത്രേണ നിർഗതോ ദേഹ-മന്ദിരാത് .
പ്രമത്ത+ശ്ചിത്ത-വേതാലഃഖ് കുവ്യകഃഖ് കന്ദരാ-ദിവ .. 27

അഹോ നു ചിത്രം സുമഹജ്-ജഡേന+ ക്ഷണ-ഭങ്ഗിനാ .
മനഃശ്/ശഠേന സർവോ്യയംൻ നീതോ വിവശതാംഞ്. ജനഃ .. 28

കസ്തേ പരാ+ക്രമഃഖ് കിംൻ തേ ബലംങ് കസ്തേ സമാ+ശ്രയഃ .
യദി വൽഗസി മാമേകംഞ് ജനാനാം ബാധസേ മൃതമ് .. 29

സർവഥൈ/വാസിന മയാ/ ദീന-ചിത്തക മാ+ര്യസേ .
മൃത-മി+ത്യവ/ബുദ്ധംൻ ത്വ/മദ്യ കേവല-മജ്ഞ ഹേ .. 5.80.30

ഏതാവന്ത-മഹംങ് കാലംൻ ത്വാംഞ് ജ്ഞാത്വാ ജീവദാ+സ്ഥിതി .
ശ്ലിഷ്ടഃഫ് പ്രഭൂത-സങ്ഗാസു ചിരം സംസൃതി/രാത്രിഷു .. 31

ചിത്തം മൃതം ഹി നാസ്/തീദ/മി+ത്യ+ദ്യാധി-ഗതം മയാ .
തേന+ ത്വദാ-ശാം സംൻ ത്യജ്യ/ തിഷ്ഠാ+മ്യാ+ത്മനി കേവലമ് .. 32

ദിഷ്ട്യാ ചിത്തം മൃതമിതി+ ജ്ഞാത-മദ്യ മയാ+ സ്വയമ് .
ന ശഠേന സമംൻ നേയം സമഗ്രംഞ്. ജീവിതംൻ നിജമ് .. 33

ഉ+ത്സാര്യ ദേഹ-സദനാ+ന്മനഃശ്/ശഠ-മഹംങ് ക്ഷണാത് .
അഹം സ്വസ്ഥഃസ് സ്ഥിതോ്ഽ+സ്മ്യന്തർ/വേതാല-പരിവർജിതഃ .. 34

ചിത്ത-വേതാല-ലബ്ധേന ചിരംങ് കാലം മയാത്മനാ .
കൃതാവി-കാരാ-വിവിധാഃസ് സ്വയം സ്മൃത്വാ ഹസാ+മ്യഹമ്..35

ചിരാ+ന്നി-പാതിതോ ദിഷ്ട്യാ വിചാരാസി/പരാർ-ദിതഃ .
ഹൃദ്ഗേഹാ+ച്ചിത്ത-വേതാലസ്/താലോ+ത്താല/സമു+ന്നതിഃ .. 36

പ്രശാന്തേ ചിത്ത-വേതാലേ പവിത്രാം പദവീംങ് ഗതേ .
ദിഷ്ട്യാ ശരീര-നഗരേ സുഖംൻ തിഷ്ഠാമി കേവലമ് .. 37

മൃതം മനോ മൃതാ ചിന്താ മൃതോ്ഽഹംങ്-കാര/രാക്ഷസഃ .
വിചാര-മന്ത്രേണ സമഃസ്/ സ്വസ്ഥസ്/തിഷ്ഠാമി കേവലമ് .. 38

കിം മനോ മേ മമാശാ കാ/ കോമ്യേ്ഽഹംങ്/കാരകോ ഭവേത് .
ദിഷ്ട്യാ+ വ്യർഥംങ് കലത്രം മേ നഷ്ട-മേത-ദശേ-ഷതഃ .. 39

ഏകസ്മൈ കൃത-കൃത്യായ നിത്യായ വിമലാത്മനേ .
നിർവി-കല്പ-ചിദാ+ഖ്യായ മ+ഹ്യ/മേവ നമോ നമഃ .. 5.80.40

ന ശോകോ്ഽസ്തി/ ന മോഹോ്ഽസ്തി/ ന ചൈവാഹ-മഹം സ്വയമ് .
നച നാഹംൻ നചാ+ന്യോ്ഽഹം മഹ്യമേവ നമോ നമഃ .. 41

നമ-മാശാ ന കർമാണി ന സംസാരോ ന കർതൃതാ .
നഭോക്-തൃതാ-ന ദേഹോ മേ മഹ്യ-മേവ നമോ നമഃ .. 42

നാഹ-മാത്മാ ന വാ കോ്ഽ+ന്യോ നാഹ-മസ്മി ന ചേതരഃ .
സർവ-മേവാഹ-മേതസ്മൈ/ മഹ്യമേവ നമോ നമഃ .. 43

അഹ-മാദി-രഹംൻ ധാതാ ചിദഹം ഭുവനാ+ന്യഹമ് .
മമ നാസ്തി+ വ്യവ+ച്ഛേദോ മഹ്യ-മേവ നമോ നമഃ .. 44

നിർവി-കാരായ നിത്യായ നിരം/ശായ മഹാത്മനേ .
സർവസ്മൈ സർവ-കാലായ മഹ്യ-മേവ നമോ നമഃ .. 45

നീരൂപായ നിരാ+ഖ്യായ+ പ്രകാശായ മഹാത്മനേ .
സ്വയ-മാത്-മൈക/സംസ്ഥായ മ+ഹ്യമേവ നമോ നമഃ .. 46

സമാം സർവ-ഗതാം സൂക്ഷ്മാംഞ്ച് ജഗദേക+പ്രകാശിനീമ് .
സത്താ-മുപഗതോ∫+സ്മ്യന്തർ/മഹ്യമേവ നമോ നമഃ .. 47

സാ+(ദ്രി-അ)+(ബ്ധി-ഉ)ർവീ നദീ സേയം നാഹ-മേവാഹ-മേവ വാ .
ജഗ+ത്സർവം പദാർ/ഥാഢ്യം മഹ്യ-മേവ നമോ നമഃ .. 48

വ്യപഗത-മനനം സമാഭി-രാമം
പ്രകടിത-വിശ്വ-മവിശ്വ-മ+പ്യ-നന്തമ് .
സ്വയമജ-മജരംങ്ച് ഗുണാദ-തീതം
വപു-രഹ-മ+ച്യുത-മീ+ശ്വരംൻ നമാമി .. 49

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോപായേ-ഷൂപ-ശമ+പ്രകരണേ ദൃശ്യ-ദർശന-സംബ+ന്ധോ നാമാ-ശീതി-തമഃസ് സർഗഃ .. 80 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
9.11.2023